

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Αριθ. Πρωτ. 18/2021

Ποιμαντορική ἐγκύκλιος γιὰ τὴν ἑορτὴ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, ἡμέρα τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων.

30 Ἰανουαρίου 2021

*«Εὐθὺς οὖν ἐξ ἀρχῆς ἐπισκοπεῖν ἕκαστον τῶν μαθημάτων, καὶ συναρμόζειν τῷ τέλει προσήκει, κατὰ τὴν
Δωρικὴν παροιμίαν, τὸν λίθον ποτὶ τὰν σπάρτον ἄγοντας»
(Ἅγιος Βασίλειος ὁ Μέγας. Πρὸς τοὺς νέους, ὅπως ἂν ἐξ ἑλληνικῶν ὠφελοῖντο).*

Πρὸς τοὺς Σεβασμιωτάτους καὶ Θεοφιλεστάτους Ἀρχιερεῖς, τοὺς Εὐλαβεστάτους Ἱερεῖς καὶ Διακόνους, τοὺς Μοναχοὺς καὶ τὶς Μοναχές, τοὺς Προέδρους καὶ τὰ Μέλη τῶν Κοινοτικῶν Συμβουλίων, τοὺς Ἐντιμολογιωτάτους Ἄρχοντες τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τὰ Ἡμερήσια καὶ Ἀπογευματινὰ Σχολεῖα, τὶς Φιλοπτώχους Ἀδελφότητες, τὴν Νεολαία, τὶς Ἑλληνορθόδοξες Ὄργανώσεις καὶ ὁλόκληρο τὸ Χριστεπώνυμο πλήρωμα τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς.

Προσφιλεῖς ἀδελφοὶ καὶ ἀδελφές ἐν Χριστῷ,

Ἡ σημερινὴ ἡμέρα, ἑορτὴ τῆς Συνάξεως τῶν ἁγίων Τριῶν Ἱεραρχῶν, Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου καὶ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, εἶναι ἀφιερωμένη στὰ ἑλληνικὰ γράμματα. Ἡ ἑορτὴ αὐτὴ καθιερώθηκε ὡς ἀπάντηση στὴ διαμάχη τῶν τότε χριστιανῶν γιὰ τὸ ποιὸς εἶναι ὁ καλύτερος ἀπὸ τοὺς τρεῖς. Καὶ βέβαια ἡ ἀπάντηση ποὺ δίδεται ἐορτάζοντας καὶ τοὺς τρεῖς μαζί εἶναι ὅτι καὶ οἱ τρεῖς εἶναι ἄριστοι χωρὶς καμμία διάκριση.

Ἡ λάμψη τῶν «τριῶν μεγίστων φωστήρων τῆς τρισηλίου Θεότητος» δὲν προέρχεται μόνο ἐξ αἰτίας τῆς πνευματικῆς διδασκαλίας καὶ σοφίας τους, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἰδιαίτερη ἐκτίμηση ποὺ εἶχαν στὴν ἐκπαίδευση καὶ στὰ ἑλληνικὰ γράμματα. Ὁ Μέγας Βασίλειος καὶ ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος σπούδασαν στὴν Ἀκαδημία τοῦ Πλάτωνος. Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος θεωροῦνταν ὡς ὁ μεγαλύτερος ρήτορας τῆς ἐποχῆς του, ἐνῶ

μαθήτευσε δίπλα στο μεγάλο μη χριστιανό φιλόσοφο Λιβάνιο το Σοφιστή. Οί Τρεις Ιεράρχες δὲ φοβήθηκαν τὴν ἐπιστήμη καὶ τὴ μάθηση. Ἀντίθετα, ἔθεσαν τὰ ἐπιστημονικὰ εὐρήματα τῆς ἐποχῆς καὶ τὴ γνώση στὴν ὑπηρεσία τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς πίστεως.

Ὀνομάζουμε τὸ Βασίλειο «Μέγα», διότι ἀποτελεῖ πρότυπο ἱεράρχου στὴ διδασκαλία τῶν δογμάτων, μοναδικὸ στὴν ποιμαντικὴ φροντίδα χωρὶς προσωποληψία καὶ παράδειγμα ἀκεραιότητος καὶ ταπεινώσεως. Ἀποκαλοῦμε τὸν Ἰωάννη «Χρυσόστομο», διότι τὰ κηρύγματά του ἦταν μοναδικὰ καὶ ἐμπνευσμένα, πολυτιμότερα ἀπὸ τὸ χρυσὸ καὶ τὰ πολύτιμα πετράδια. Δίδουμε τὸ ἐπίθετο «Θεολόγος» στὸ Γρηγόριο, διότι τὰ συγγράμματα καὶ τὰ ποιήματά του εἶναι γεμάτα μὲ ὑψηλὰ θεολογικὰ νοήματα, πὺ ἐκφράζουν τὴν ἀλήθεια τῆς ὀρθόδοξης διδασκαλίας γιὰ τὴν Ἁγία Τριάδα.

Καὶ οἱ τρεῖς αὐτοὶ μεγάλοι διδάσκαλοι στόλισαν τὰ θεολογικά τους ἔργα μὲ πολύτιμα πετράδια, βγαλμένα ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Φιλοσοφία καὶ τὴν Παιδεία. Καὶ οἱ τρεῖς χρησιμοποιοῦν τὴ ἴδια δωρικὴ παροιμία «τὸν λίθον ποτὶ τὰν σπάρτον ἄγοντας» δηλαδὴ «ἡ πέτρα τοποθετεῖται ἀκολουθώντας τὸ νῆμα τῆς στάθμης», τὴν ὁποία χρησιμοποιεῖ ὁ ἅγιος Γρηγόριος στὴν Ἐπιστολὴ 38 «Πρὸς Θεμιστίον», καὶ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος στὸ «Ὑπόμνημα εἰς τὴν Α΄ πρὸς Κορινθίους - Ὁμιλία 35». Ὁ σοφὸς οἰκοδόμος πρῶτα ὑπολογίζει καὶ συλλέγει τὰ ὑλικά πὺ χρειάζεται καὶ ἔπειτα ἀρχίζει τὴν οἰκοδομὴ. Ἐτσι καὶ κατὰ τὸ χτίσιμο τῶν ψυχῶν μας πρέπει ἐπίσης νὰ ὑπολογίσουμε καὶ νὰ κατηγοροποιήσουμε τὰ ὑλικά πὺ θὰ χρησιμοποιηθοῦν. Κάποια εἶναι ἐποικοδομητικά, ἄλλα διασκεδάζουν καὶ εὐφραίνουν τὸν ἀκροατὴ, ἄλλα εἶναι χρήσιμα γιὰ παραινέσεις καὶ συμβάλλουν στὴν πνευματικὴ καὶ σωματικὴ ὑγεία.

Οἱ τρεῖς Ἱεράρχες βρῆκαν θησαυροὺς γνώσεως καὶ σοφίας μελετώντας κείμενα τῶν ἀρχαίων ἐλλήνων συγγραφέων καὶ καλοῦν ὅλους μας νὰ τοὺς μιμηθοῦμε παραδίδοντας τὴν κληρονομία αὐτὴ στὰ παιδιά μας. Ἄς ἐορτάσουμε λοιπὸν σήμερα τὴ μνήμη τους ὑποσχόμενοι ὅτι θὰ καλλιεργήσουμε καὶ θὰ διατηρήσουμε τὴ γλώσσα καὶ τὸν πολιτισμὸ μας, αὐτὸν τὸν τεράστιο καὶ ἀνεκτίμητο θησαυρὸ πὺ ὀνομάζεται Ἑλληνικὴ Παιδεία. Αὐτὸ εἶναι τὸ αἶμα μας! Αὐτὴ εἶναι ἡ κληρονομία μας! Ἄς βαδίσουμε στὸ δρόμο πὺ χάραξαν οἱ «Τρεῖς μέγιστοι φωστῆρες τῆς τρισηλίου θεότητος»!

Μετὰ πατρικῆς ἀγάπης ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

† Ὁ Ἀμερικῆς Ἐλπιδοφόρος

† Ὁ Ἀμερικῆς Ἐλπιδοφόρος